

Bølegutten som ble Norges mest dekorerte sjømann i fredstid

Harald J. Hansen reddet 36 skipskamerater i skipsforlis og ble Norges mest dekorerte sjømann i fredstid.

Hansen, var i 1936 lettmatros på D/S "Kings County". Skipet som ble bygget i 1910, var lenge et av Norges største dampskip på over 9000 tonn dødvekt registrert i Bergen. Senhøstes 1936 lå "Kings County" i Montreal og lastet korn for Europa. Havnemyndigheten anbefalte kapteinen å seile før lastingen var ferdig. Skipet var i ferd med å fryse inne. 5000 tonn var lastet. Havneskipperen og kapteinen ble enige om at D/S "Kings County" skulle få resten av lasten i Saint John som ligger på fastlandet nord-vest for Nova Scotia i The Bay of Fundy. Et vanskelig farvann før radaren og gyrokompassets tid. Fjellene i området er kjent for sin påvirkning av magnetkompass.

Om kvelden onsdag 10. desember 1936 runder de sydspissen på Nova Scotia i meget dårlig vær og nesten ikke sikt. Kapteinen setter en nord vestlig kurs rett på sjøbøyen utenfor Saint John. Han legger kursen godt øst for bøyen for å være helt sikker. Ved 22.00 tiden reduserer kapteinen litt på farten slik at de skulle være framme ved bøyen i grålysninga. Han setter to styrmenn på vakt sammen med rormann og utkikk.

Klokken 02.00 høres en kjempesmell. Skipet har gått på grunn.

Oppe på brua kan en ikke se noen ting. Etter hvert får de lys i lyskasteren på taket av brua. Det blåser stiv sørvestlig kuling. Forskipet tar inn vann. Sjøen slår over dekket. Kapteinen gir ordre om å bemanne styrbord livbåt. Nødsignal sendes ut. Livbåten blir knust i sjøene. Besetningen på 36 mann ser ingen utvei. Med lyskasteren kan de skimte brenningene der inne på land. Lettmatros Harald J. Hansen baner seg vei bort til kapteinen.

«Jeg er ikke familieforsørger kaptein, sier Hansen, jeg prøver å svømme i land med en line».

Kapteinen ser på Hansen. Han vet at det ikke er mer enn ca. 3 grader i vannet. Han ser forskipet ligge lavere og lavere i sjøene. Om kort tid vil D/S "Kings County" gå ned.

Ja vel Hansen, men du gjør det frivillig! roper kapteinen i vinden.

Ungdommen nikker. Det er 11 år siden han dro til sjøs. Han har ikke vært hjemme siden. Båtsmannen fester livlinen under armene på lettmatrosen og strammer til. Hansen tar av seg sko og jakke og hiver seg ut i det iskalde vannet på le side. Mannskapet står som frosset fast og ser at Hansen nesten ikke kommer av flekken. Men han gir ikke opp. Bare svømmer på inn mot brenningene. Til slutt kjenner han fast grunn under føttene. Han reiser seg opp. Men dragsuget tar han ut igjen. På tredje

forsøk innover hiver Hansen seg oppover i rullesteinene, og på en forunderlig måte står han i strandkanten. Han kommer seg oppover for å unngå neste sjø. Her er alt lagt til rette. Foran Hansen står en stor vertikal stein – den eneste på hele stranda. Han får lagt livlina rundt steinene og begynner å ta slakken. Harald hører ikke kjempebrølet fra mannskapet. Han bare drar og drar. Båtsmannen og fire matroser gir etter med grovere tau. Til slutt har de tre liner på plass. En av matrosene tar seg i land i armgang. Så sendes båtsmannsstolen att og fram. Én etter én reddes de. Dekksgutten er uheldig. Han detter ut av stolen, men båtsmannen får slengt ut en tamp som han klamrer seg til. Til slutt - som sistemann - kommer kapteinen som nummer 36. Slik er skikk og bruk til sjøs.

Da har sjøen nådd generatoren i maskinrommet. Det blir stummende mørkt. Mannskapet samler seg i en tett flokk. De står på livbeltene og forsøker å varme hverandre for ikke å fryse i hjel. Langt om lenge kommer grålysningen. Kapteinen leder an gjennom tett skog. Ikke lys. Ikke folk. Han finner en liten sti og følger den. Stien deler seg. Kapteinen tar til høyre. Siden viser det seg at til venstre ligger ødemarken. De kommer til en lysning i skogen. Der ligger et lite hus. De ser ingen. Kapteinen er blåfrossen. Han banker på døra med skjelvende hånd. På innsiden er det stille, men mannskapet ser at det tennes lys. Faren kommer ut i nattskjorta. Da han ser de 36 overlevende, tar han to skritt tilbake og et bedre tak i døra og roper innover i huset. I dette lille huset bor mor og far og 10 barn. Huset er det siste huset i utkanten av den lille bygda Lorneville. Faren sender de fire største barna avsted for å hente hjelp.

Juleaften 1936 kommer Harald til Bøle. Han dro avsted som 15 åring. Harald var eneste østlending om bord i D/S "Kings County". Han var blitt en helt. Kong Haakon den 7. ba han til Slottet og overrakte ham Kongens medalje i gull for edel dåd, og han lyttet meget interessert til hele Haralds historie.

Harald feirer jul. Frelsesarmeen ordner med julegaver til norske sjømenn. Skiens store helt får votter. Aftenposten og Norges Rederiforbund samler inn 10.000 kroner til offisersutdannelse. Men da Harald takker den unge damen fra Frelsesarmeen for vottene, er det kjærlighet ved første blick. De gifter seg og sjømannskarrieren er over for Haralds vedkommende.

Harald døde i 1983. Sønnene snakket mange ganger om hvor fint det ville vært å besøke den lille bygda Lorneville, og stå på stranda der faren hadde svømt i land. Thors sønn, Kjetil, hadde ofte hørt faren og onklene snakke om dette. En dag sendte han en e-post til avisen «The Telegram» i

Saint John, og spurte om de kjente til hendelsen med D/S "Kings County" 11. desember 1936.

En sommerdag i 1999 lander brødrene Hansen i Saint John. Ankomsthallen er full av entusiastiske mennesker med norske og canadiske flagg. Alle er kommet fra bygda Lorneville for å ønske "The Hansen Brothers" velkommen til den mest minnerike opplevelse de noen gang har hatt. De kjører rundt i leiebilen og ser plakater på telefonstolpene om et stort arrangement i Samfunnshuset lørdag klokken 18.00. De skjønner ikke ordentlig at det er dem det dreier seg om.

Brødrene Hansen er invitert til samling i Samfunnshuset. De og alle andre fremmøtte er rett og slett ikke forberedt. I god tid kommer de til Samfunnshuset. Der blir de tatt vel i mot. En lokal historiker ønsker velkommen og styrer ordet for de rundt tre hundre fremmøtte. Flere av barna fra huset i skogen er der og gir seg til kjenne. I samfunnshuset er det fest og servering uten ende. Brødrene synes Thor er best i det engelsk språk. De ber derfor Thor om å takke på vegne av dem, faren og mannskapet. Men før Thor får ordet, forteller ordstyreren at fyrvokteren, som hadde hørt dampfløyta ulykkesnatta dessverre er død, men at kona er her. Hun har med en liten gave til deg, sier ordstyreren. Opp på podiet kommer ei dame på 90 år. Gaven er innpakket. Den blir høytidlig båret opp.

- Det er veldig hyggelig å være her, sier hun, og jeg håper du vil sette pris på gaven jeg har med.
- Yes, klarer Thor å få frem.
- Du skjønner mannen min rodde bort til havaristen da det stilnet. Han fant denne blant vrakrestene. Den har hengt i stua vår fra 1936, men nå gir jeg den til deg.

Thor pakker opp. Han forteller at det er blant hans største øyeblikk i livet. Han pakker ut skipsklokka fra D/S "Kings County". Alle reiser seg. Salen koker. Det er stående applaus.

Harald J. Hansens Brygge

Lørdag den 12. desember 2009, ble den innerste delen av brygga i Skiens havn oppkalt etter ham og et opplysningsskilt med historien om forliset og redningen ble avduket av hans tre sønner: Thor, Helge og Leif Harald. Skiens ordfører Rolf Erling Andersen holdt tale og Skien Mannsangforening fremførte to sangnummere ved høytideligheten. Tilstede var foruten de tre sønnene til Harald J. Hansen også flere av hans

etterkommere og en stor del av medlemmene i Skien, Porsgrunn, Brevik og Langesund Sjømannsforeninger.

Høytideligheten ble avsluttet med sildebord i Skien Sjømannsforening.

Her minnet to av sønnene, Thor og Helge sin far, og takket initiativtakerne Arnold Nomme, Ragnar Bjørge og Tore Kolstad for forslaget med å døpe brygga «Harald J. Hansens Brygge».

De rettet også en takk til navneutvalget i Skien kommune som hadde godkjent ideen og til kommunen generelt.

I alt deltok over 60 mennesker fra hele Grenlandsområdet ved festligheten.